

ТАСДИҚЛАЙМАН

А.Авлоний номидаги миллий-
таджикот институтининг ректори
А.Б.Раҳимов

« 14 » 11 2022 й.

ТЕХНИК ТОПШИРИҚ

Халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг мақсадли ўқув курслари учун электрон (рақамли, html, web контент) ўқув дастурлар, контент материаллари (маъруза, тақдирот, видеодарс, казус ва тестлар ишлаб чиқиш) ва тест топшириқлари ҳамда якуний онлайн тестлар тайёрлаш.

(“HR” лойиҳаси доирасида)

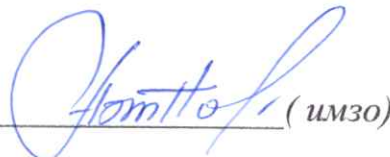
Варақ сони: 10

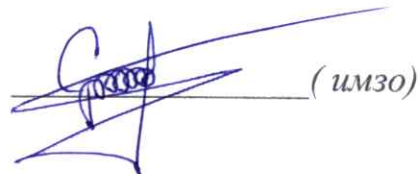
Э.Алқаров

(Ф.И.Ш)

И. Ғофуров

(Ф.И.Ш)

 (имзо)

 (имзо)

Тошкент - 2022

Иштирокчиларга қўйиладиган талаблар

Лойиҳа номи: Халқ таълими тизимида кадрлар бўйича мутахассисларнинг ҳуқуқий ва молия-бухгалтерия ходимларининг молиявий саводхонлигини ошириш “HR” лойиҳаси доирасида “Халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг мақсадли ўқув курслари учун электрон (рақамли, html, web контент) ўқув дастурлар, контент материаллари (маъруза, тақдимот, видеодарс, казус ва тестлар ишлаб чиқиш) ва тест топшириқлари ҳамда якуний онлайн тестлар тайёрлаш”.

АМАЛГА ОШИРИШ АСОСЛАРИ:

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 29 апрелдаги “Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5712-сон [Фармони](#);

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 5 октябрдаги «Рақамли Ўзбекистон – 2030» стратегиясини тасдиқлаш ва уни самарали амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисидаги ПФ-6079 сонли Фармони;

- Халқ таълими вазирининг 2022 йил 25 февралдаги “Умумтаълим мактабларини кенг полосали Интернет тармоғига улаш дастурида белгиланган вазифаларни амалга ошириш ҳамда халқ таълими тизимида Ягона “Электрон таълим” тармоғини жорий этиш тўғрисида”ги 69-сон буйруғи.

- Халқ таълими вазирининг 2022-йил 25-июлдаги Халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг ҳуқуқий ва молия-бухгалтерия ходимларининг молиявий саводхонлигини ошириш бўйича “HR” лойиҳасини амалга ошириш тўғрисида”ги 242-сон буйруғи.

ЛОЙИХАНИНГ МАҚСАДИ:

Лойиҳаниннг мақсади халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг малака ошириш ва сертификациялаш тизими, мутахассислар учун контент материал (маъруза, тақдимот, видеодарс ва тест топшириқ)лари, казуслар базаси, саволлар ва тестлар базаси, ўқув дастурлари ишлаб чиқишдан иборат.

ЛОЙИҲАНИНГ ВАЗИФАЛАРИ:

1. Халқ таълими тизимида айнан амалиётда вужудга келаётган меҳнат ҳуқуқи тизимига оид низолар бўйича мутахассислар (ҳуқуқшунос, юристлар)ни жалб этган ҳолда саволлар, топшириқлар, казуслар электрон базасини шакллантириш.
2. Яратилган видео контент материалларини платформага жойлаштириш ва халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг бўш вақтларида электрон платформа орқали (рақамли, html, web контент) малака оширишларини йўлга қўйиш;
3. Меҳнат ҳуқуқи тизими жараёнида инновацион технологияларни қўллаш орқали таълим самарадорлигини таъминлашга қаратилган видео контент (рақамли, html, web контент) яратиш ва Республика миқёсида кенг жорий этиш.

ЛОЙИҲАНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ

Халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, мақсадли ўқув курсларини ташкил этиш, замонавий ахборот технологиялари бўйича билим ва кўникмаларини ривожлантириш, соҳада методологик хусусиятдаги контентларни ишлаб чиқишнинг асосий вазифалари ва йўналишлари қуйидагилардан иборат:

-таълим тизими фаолиятини мувофиқлаштиришда халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг ҳуқуқий саводхонлигини оширишда интерактив ёндашувли контент материал (маъруза, такдимот, видеодарс ва тест топшириқлари)лари, якуний онлайн тестлар скоринг тизимини қўллаш, турли амалий казуслар ечимларини қўллаш, фойдаланувчилар ишловчи тизимларда узвий боғлиқликни тушунишга ёрдам берувчи ёндашувлар асосида тайёрлаш;

-контент материал (маъруза, такдимот, видеодарс ва тест топшириқлар)лари, якуний онлайн тестлар ишлаб чиқиш жараёнида маълумотлар банкини яратиш, ушбу маълумотлар базалари учун ёзувларни белгиланган форматда тайёрлаш ҳамда қўллаб-қувватлаш ва хизмат кўрсатиш;

-мақсадли ўқув курси контент материалларини жорий этиш ёки жорий этишда алоҳида босқичларни амалга ошириш, қўллаб-қувватлаш, хизмат кўрсатиш, шу жумладан, ушбу дастурий таъминот билан ишлаш (масофавий тестлар, малака ошириш)ни ўргатиш;

-ўқув жараёнини бошқариш, ташкил этиш ва назорат қилишда халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш бўйича мавжуд ахборот тизимларининг

имкониятлари билан танишиш учун интерактив ўқув дастурларини ишлаб чиқиш;

- тизимли ва мантикий фикрлаш кўникмаларини шакллантириш.

ЛОЙИҲА ТАРКИБИ

а) Кадрлар бўйича мутахассисларни ҳуқуқий саводхонлигини ошириш юзасидан онлайн малака ошириш курси учун 36 соатлик 1 та ўқув дастур ишлаб чиқиш:

- Ўқув дастурлар асосида мутахассисларни малака ошириш курслари учун контентни яратиш. Ҳар бир видеоконтент ўз ичига маъруза матни, тақдимот, казуслар ва тестларни ишлаб чиқиш ҳамда оператор, монтаж хизматларини олади (жами 36 та видеоконтент).

б) аттестация синовлари мезонлари ва тест-саволларини ишлаб чиқиш:

-мехнат ҳуқуқи малака талаблари тавсифлари бўйича - 500 та диагностик тест саволлари тузиш;

-яқуний синов тестларини тузиш 36 соатлик дастур учун 360 та тест саволлари тузиш;

-Кадрлар бўйича мутахассислар билимини баҳолаш бўйича мезонлар ишлаб чиқиш.

Малака ошириш курси учун 36 соатлик 1 та ўқув дастур

Тестлар сони -860 та

Кадрлар бўйича мутахассислар билимини баҳолаш бўйича мезонлар ишлаб чиқиш

Барчасини бажари муддати – 2 ой.

Видеоконтентлар сони - 36 та, видеодарсларни олиш муддати -60 кун.

Видеодарс ўтувчи мутахассис кадрларга қўйиладиган талаблар:

- ❖ Кадрлар хизмати соҳасига оид малака ошириш ўқув курсларида дарс машғулотларини олиб бориш бўйича камида бир йиллик иш тажрибасига эга бўлиши;
- ❖ Юридик ва ҳуқуқшунослик йўналиши бўйича олий маълумотга эга бўлиши, янги таҳрирда тасдиқланган Меҳнат кодекси нормаларини билиши;
- ❖ Такдимот (слайд)ларни PPT формат (Microsoft Power Point дастури)да тайёрлаш ҳамда анимацион шаклларни ўзида акс эттириш; (инфографика ҳар бир мавзу бўйича)
- ❖ Мавзунинг режа ва дастур талаблари асосида қисқа, аниқ ва интерактив усулда очиб бериш;
- ❖ Дарс жараёнида бўрли ва маркерли доскалардан фойдаланиш;
- ❖ Видео контентнинг катталар учун мўлжалланганлиги;
- ❖ Мутахассис нутқининг раволиги;
- ❖ Видеодарс мавзуси бўйича матн (8-10 бет), слайд-такдимот (10-20 та), тест (2-5 та), амалий топширик (1-4 та)лари бўлиши;
- ❖ Видеосъёмка қилинадиган ҳар бир мавзунинг камида 12-15 дақиқа давом этиши (монтаждан кейинги қисми):

Тест топшириқлари, маърузалар курси, амалий машғулот материаллари ва такдимот (презентация) тайёрлашга қўйиладиган талаблар иловада келтирилган.

Видеодарсни тасвирга олувчи ходимларга қўйиладиган талаблар:

- ❖ Профессионал съёмка талабларига жавоб бериши;
- ❖ Профессионал камера (Full.HD) 1080p.25 формат);
- ❖ Профессионал монтаж (анимацион роликлар билан ишлаш);
- ❖ Монитор 65, 70, 84, 98 дюймли, лг 4К, светодиодли ЖК-дисплей, мултисенсорли экран-интерактив-доска-компьютерли-монитор-функция-тв;
- ❖ Барча визуализация воситаларидан фойдаланиш: видео, анимация, расм, жадваллар, диаграммалар ва бошқалар;
- ❖ Ёруғлик даражалари.

Лойиха манзили: Тошкент шаҳари, Олмазор тумани, Зиё кўчаси 6-уй. Боғланиш учун телефон (71) 2271645, (+99890) 338-88-98

ТЕСТ ТОПШИРИҚЛАРИ МАЗМУНИ ВА ШАКЛИГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР

1. Ҳар бир тест топшириғи ўқув дастури асосида тузилиши шарт.
2. Тест топшириқлари таълим ўзбек тилида олиб бориладиган гуруҳлар учун лотин алифбосида бўлиши шарт.
3. Ҳар бир тест топшириғи бирор-бир ягона мақсадни кўзда тутган ҳолда тузилиши лозим.
4. Тест топшириғи тўртта қийинлик даражаси асосида умумий саволлар сонига нисбатан тенг тақсимланган миқдорда тузилиши ва ҳар бир топшириқнинг қийинлик даражаси топшириқ паспортида кўрсатилиши керак:

Бир танловли тест савол:

Тест саволи ва 1 та тўғри жавоб, 3 та муқобил жавоб берилади. (* А. Б. С. Д)

Бунда фақат 1 та ихтиёрий жавобни белгилайдилар.

№	Тест топшириғи	Тўғри жавоб	Муқобил жавоб	Муқобил жавоб	Муқобил жавоб
1	Судралиб юрувчи	Илон	Бургут	Туяқуш	Словсин
2	Сут эмизувчилар	Мушук	Тошбақа	Лочин	Илон

Кўп танловли тест савол:

Тест саволи ва 2 та тўғри жавоб, 2 та нотўғри жавоб берилади. Бунда тингловчи 2 та тўғри ва 1 та нотўғри жавобни белгиласа – нотўғри 1 та жавобни белгилагани учун 1 та тўғри жавобни бали ундан олиб (штраф) ташаланади. Аксинча 2 та тўғри ва 2 та нотўғри жавобларни ҳам белгиласа, бу саволдан тингловчи нол балл олади. Ёки 2 та тўғри жавобни белгилаб, нотўғри жавобларни белгиламаса 2 та тўғри жавоб учун балл (ҳар бир тўғри жавоб учун) берилади. Бунда тингловчилар ихтиёри 4 тала жавобни ҳам белгилашлари мумкин бўлади.

№	Тест топшириғи	Тўғри жавоб	Тўғри жавоб	Муқобил жавоб	Муқобил жавоб
1	Судралиб юрувчилар	Илон	Калтакесак	Мушук	Словсин
2	Сут эмизувчилар	Мушук	От	Балиқ	Илон

Рост ва ёлғон тест савол:

Ушбу тест саволимизга соҳага оида чалғитувчи мант кўринишида тест саволи берилади ва 2 та жавоб, ҳа ёки йўқ (рост ва ёлғон) кўринишида жавобларни белгилашлари керак бўлади. Бунда фақат 1 та ихтиёрий жавобни белгилайдилар.

№	Тест топшириғи	Тўғри жавоб	Муқобил жавоб
1	Илон судралиб юривчилар тоифасига киради	Рост	Ёлгон
2	Бургут сут эмизувчилар тоифасига киради	Ёлгон	Рост

Турли даражали саволлар:

Тест саволи ва 3 та тўғри жавоб, 1 та нотўғри жавоб берилади. Тўғри деб айтадиган 3 та жавобларимиз ишнинг самарадорлик коэффициентига қараб (аъло, яхши, қониқарли яъни 3 балл, 2 балл, 1 балл) шкалада баҳоланади. Тингловчи 1 та нотўғри жавобни белгиласа бу тест саволидан балл олаолмайди. Аксинча 1 даражали жавобни белгиласа 3 балл, 2-даражали жавобни белгиласа 2 балл, 3 даражали жавобни белгиласа 1 балл берилади. Бунда фақат 1 та ихтиёрий жавобни белгилайдилар.

№	Тест топшириғи	1-даражали тўғри жавоб	2-даражали тўғри жавоб	3-даражали тўғри жавоб	Муқобил жавоб
1	Судралиб юривчилар	Судралиб юривчилар гавдасининг узунлиги бир неча см дан 10 м гача. Скелета деярли тўлиқ суякланган. Оёқлари бошқа курукликда яшовчилар сингари 5 бармоқли типда; айрим гуруҳларда оёқлар бўлмайди. Кўпчилик Судралиб юривчилар ковурағалари тўш суяклари билан тутшиб, кўкрак кафаси ҳосил қилади.	Кўпчилик Судралиб юривчилар ковурағалари тўш суяклари билан тутшиб, кўкрак кафаси ҳосил қилади. Судралиб юривчиларда биринчи марта кўкрак кафаси орқали нафас олиш пайдо бўлади.	Судралиб юривчиларда биринчи марта кўкрак кафаси орқали нафас олиш пайдо бўлади. Бош мияси сут эмизувчилар ва кушларникига нисбатан кучсиз ривожланган.	Судралиб юривчиларнинг 8000 га яқин тури, Ўзбекистонда 2 туркум (тангачалилар, тошбақалар)га мансуб 58 тури тарқалган.
2	Сут эмизувчилар	Сут эмизувчиларнинг ташқи кўриниши ва ўлчами ҳар хил. Пакана оқ тишлининг (хашаротхўрлардан) уз. 4 см, вазни 1,2 г келса, курукликда яшовчи энг йирик ҳайвон — африка филининг баландлиги 4,5 м, вазни 7,5 т га яқин. Ҳоз. ҳайвонлар орасида энг йириги кўк китнинг уз. 33 м, вазни 150 т.	Сут эмизувчиларнинг юмшоқ лаби овқатни олиш вазифасини бажаради. Ичаги мураккаб тузилган, баъзи Сут эмизувчиларнинг ошқозони кўп бўлмалли.	Сут эмизувчилар иссиқ конли — гомойотерм ҳайвонлар; артерия ва вена кони тўлиқ ажралган. Эритроцитлари етилган даврида ядросиз.	Сут эмизувчиларнинг мураккаб нерв фаолияти ва хулқатвори яримшарлар пўстлогининг кучли ривожланганлиги билан боғлиқ. Ҳид билиш, курих, эшитиш органлари яхши ривожланган.

360 та якуний тест саволи ишлаб чиқилади. Шу жумладан:

*Бир танловли **90 та** тест;

*Кўп танловли **90 та** тест;

*Рост ва ёлгон **90 та** тест;

*Турли даражали **90 та** тест.

500 та диагностика тестлари бир ва кўп танловли тестлардан иборат бўлади.

5. Тест топшириғининг саволи аниқ, лўнда, қисқа ифодаланган бўлиши,

унда зарурий маълумотлар келтирилиши, кераксиз, ортикча маълумотлар ишлатилмаслиги, шунингдек, савол икки хил тушунилмаслиги керак.

6. Тест топшириғи саволида тўғри жавобни топишга ёрдам берувчи сўзлар, иборалар ва белгилар ишлатилмаслиги, жавоб вариантлари қиймати ва ҳажми билан бошқаларидан кескин фарқ қилмаслиги лозим.

7. Тест топшириғининг тўртта жавоби бўлиб, улардан фақат биттаси мутлақ тўғри бўлиши керак.

8. Тест топшириғининг муқобил жавоблари орасида «жавобларнинг барчаси тўғри», «жавобларнинг барчаси нотўғри», «тўғри жавоб йўқ», «тўғри жавоб А ва В», «тўғри жавоб 1 ва 2», «В ва Д», каби иборалар ишлатилмаслиги ҳамда икки ва ундан ортик бир хил жавоб вариантлари бўлмаслиги лозим.

9. Тест топшириклари ёзилган файлнинг номи намунавий ўқув режага мувофиқ фаннинг тўлиқ номи ва қавслар ичида ажратилган соат миқдори билан номланиши шарт. Файлни номлашда қисқартмалар киритиш мумкин эмас.

10. Тест топшириклари Microsoft Word дастурида, “Times New Roman”да, 14 шрифтда ёзилиши лозим.

11. Тест топширикларини тайёрлашда чизма ёки расмлардан фойдаланиш мумкин ва математик ифодалар “Формула редактори” орқали киритилади.

12. “Формула редактори” орқали формулаларни киритишда расмлар нусхасини кўчириб олиб қўйиш, Кирилл алифбосидан фойдаланиш таъқиқланади.

13. Ҳар бир мавзу бўйича тайёрланган тест топшириклари сони 3 тадан кам бўлмаслиги, шаклан ҳар хил, мазмунан бир хил тест топшириклари бўлмаслиги ва такрорланмаслиги зарур.

МАЪРУЗАЛАР КУРСИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР

Маърузалар курси — фаннинг ўқув дастури бўйича маърузалар курсининг номи тегишли модуль номи билан аталган, ундаги барча мавзуларнинг асосий мазмуни қисқа ёритилган, бирламчи янги билимларни олишга қаратилган, фойдаланиладиган асосий ва қўшимча ўқув адабиётлари кўрсатилган, ўзини ўзи назорат қилишга оид саволлар туркуми, мавзуга тегишли таянч атама ва иборалар келтирилган бўлиши зарур.

Маърузалар курсини расмийлаштириш бўйича талаблар:

маърузалар курси мавзунинг долзарблиги, таҳлилий ва тугалланган фикрлар асосида, фан-технологиянинг энг сўнгги янгиларини ўзида акс этган, илмий-амалий тавсияларни ўз ичига қамраб олган ҳолда, имловий хатоларсиз тайёрланиши (html web контент кўринишида);

маърузалар курси Times New Roman шрифтида ҳамда 14 ўлчамдаги

кегелда 1,5 интервалда, 10 бет (10 бетдан кам булмаслиги лозим) ҳажмда ёзилган ва таҳрир қилинган бўлиши лозим;

маърузанинг охирида алоҳида амалий аҳамиятга молик таклиф ва тавсия берилиши шарт;

матнни жойлаштиришда саҳифанинг чегаралари: юкори ва пастдан - 2,0 см, ўнгдан 1,5 см, чапдан - 3,0 см. ўлчамда белгиланади;

маърузалар курси электрон вариантда RTF форматида такдим этилади; мавзуси бош харфларда ёзилади, бир интервалдан сунг ТАВ ёрдамида абзац кўйилиб, матн ёзилади.

КАЗУСЛАРНИ ТАЙЁРЛАШГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР

Казуслар - вазиятни ҳал қилиш, биринчи навбатда, соҳадаги қонунчиликни тушунишга ва нормаларни муайян ҳаётий вазиятларда қўллашга ўргатиш учун мўлжалланган. Бундай ҳолатлар амалий тадқиқотларда белгиланади, уларни амалиётда тўғри ва асосли тарзда ечим топишга асосланади.

Ҳодисаларни ҳал қилиш тўлиқ ва батафсил бўлиши керак. Ечимда муқобил жавобларга асосланган бўлиши керак.

1. Вазиятни таҳлил қилиш. Бу босқичда, биринчи навбатда, вазифанинг мазмунини, юзага келган низонинг моҳиятини ва ишнинг барча ҳолатларини тушуниш керак.

2. Вазиятни (томонларнинг далилларини) амалдаги қонунчилик нуқтаи назаридан баҳолаш. Бунинг учун муаммода кўрсатилган реал ҳолатларнинг ҳуқуқий аҳамиятини аниқлаши, масаланинг шартда кўрсатилган ечимларга турли йуллар билан ҳал қилиш мумкинлиги намоён бўлиши керак.

Мулоҳазалар ва хулосалар аниқ нормаларга ҳаволалар билан асосланиши керак.

ТАҚДИМОТ (ПРЕЗЕНТАЦИЯ) ТАЙЁРЛАШГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР

Кўргазмали ахборотни такдим этиш шаклига кўра презентацияларни уч гуруҳга бўлиш мумкин: оддий, анимацияли ва мультимедияли.

Тақдимотларда тўлиқ матн (текст) бўлмаслиги лозим. 1 та тақдимотда 30 тагача сўзи ишлатиш зарур.

Тақдимотда турли хил ранглар ва шрифтлар хилма-хиллигидан фойдаланишга йўл қўйилмайди.

Икки – уч хил ранг, бир хил шрифтдан фойдаланиш кифоя. Мутахассис томонидан тақдимотлар инфографика усулда тайёрланиши лозим.

Инфографика - мақсадли аудитория билан алоқани кучайтириш учун фойдаланишини мумкин бўлган маълумотларни етказишнинг бир усули. Албатта, бу ягона формат эмас, балки сизнинг хабарларингиз, гоёларингиз,

ютуқларингиз ва муҳим фикрларингизни етказиш учун энг самарали усул

КУТИЛАЁТГАН НАТИЖА

Ушбу лойиҳани амалга ошириш доирасида кадрлар бўйича мутахассисларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш мақсадли ўқув (онлайн)курсларни ташкил этиш, Республика бўйича **215 нафарга** яқин кадрлар бўйича мутахассисларнинг саводхонлигини ошириш бўйича кўникмалари ривожлантирилади ва қуйидаги натижаларга эришилади:

- Халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг меҳнат ҳуқуқи бўйича билим даражасини ошириш;

- Халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларни малакасини ошириш бўйича ахборот тизимларининг кенг имкониятлари билан таништирилади;

- Халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш бўйича ўқув жараёнини ташкил этиш ва бошқаришда амалий кўникмаларга эга бўладилар;

- Халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларнинг ҳуқуқий саводхонлигини оширишда конунчилик янгиликларидан фойдаланиш бўйича амалий кўникмаларга эга бўладилар;

- Халқ таълими тизимидаги кадрлар бўйича мутахассисларининг узлуксиз касбий ривожлантиришга хизмат қилувчи махсус электрон платформадан фойдаланиш бўйича амалий кўникмалар эгаллайдилар ҳамда уларнинг малакасини ошириш жараёнларини бевосита назоратини олиб бориш;

- Меҳнат ҳуқуқи бўйича саводхонликни ошириш бўйича жами 36 соатлик html web контент материал (видеодарс, маъруза, такдимот)лари яратилади;

- дастур ишлаб чиқилади;

- тест саволлари банки шакллантирилади;

- мамлакатимизда таълим тизими бошқариш самарадорлиги оширилади;

- амалга ошириладиган ишларни кенг жамоатчиликка мунтазам ёритиб борилади.